

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 248/2026-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Záhradnícka 51, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/145/2025 z 18. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 6Ssk/145/2025 z 18. decembra 2025 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, pripojených príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia č. 995 918 4532 0 z 29. mája 2018 bol sťažovateľke podľa § 70 ods. 2, § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznaný invalidný dôchodok od 18. septembra 2017 (keď dovŕšila 18 rokov veku) 239,50 eur mesačne. Základom pre uvedené rozhodnutie bol záver posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta z 2. mája 2018,

že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u sťažovateľky je 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou sobou, pričom invalidnou sa stala v období, v ktorom bola nezaopatreným dieťaťom, pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka. Od 1. januára 2018 bol sťažovateľke invalidný dôchodok zvýšený na 243,60 eur mesačne.

3. Dňa 5. septembra 2019 sťažovateľka požiadala o umožnenie doplatenia poistného a stanovenie sumy invalidného dôchodku (zvýšenie invalidného dôchodku) a 14. októbra 2019 doplatila poistné na dôchodkové poistenie za obdobie od 1. októbra 2015 do 31. augusta 2017 (keď bola študentkou strednej školy).

4. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. 995 918 4532 0 z 10. januára 2020 žiadosť sťažovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku zamietla s poukazom na to, že invalidita sťažovateľky vznikla pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka, pričom doplatenie poistného nemá vplyv na sumu priznaného invalidného dôchodku.

5. Proti uvedenému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústrediu sťažovateľka podala odvolanie.

6. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutím č. 995 918 4532 0 z 20. mája 2020 zamietol odvolanie sťažovateľky a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. 995 918 4532 0 z 10. januára 2020 potvrdil. Okrem iného uviedol, že keďže sťažovateľka dodatočným doplatením poistného na dôchodkové poistenie za obdobie do 1. októbra 2015 do 31. augusta 2017 získala obdobie dôchodkového poistenia až po vzniku invalidity, nemá získané obdobie dôchodkového poistenia vplyv na vznik nároku podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Získané obdobie dôchodkového poistenia dodatočným doplatením poistného nemá vplyv ani na nárok a určenie sumy invalidného dôchodku priznaného podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, keďže tento druh invalidného dôchodku nie je podmienený splnením potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia, jeho vznik je viazaný najskôr na deň dovŕšenia 18 rokov veku a jeho suma je určená podľa § 73 ods. 4 zákona o sociálnom poistení z osobného mzdového bodu 0,67, ktorý je stanovený zákonom. Dodatočným zaplatením poisteného na dôchodkové poistenie podľa § 142 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za obdobie od 1. októbra 2015 do 31. augusta 2017 sťažovateľka získala obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, ktoré jej bude zohľadnené pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok, resp. nároku na predčasný starobný dôchodok a určení jeho sumy.

7. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 16Sa/15/2023-136 z 28. augusta 2025 správnu žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 995 918 4532 0 z 20. mája 2020 zamietol ako nedôvodnú [§ 190 v spojení s § 199 ods. 3 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“)], konštatujúc nepotrebnosť ustálenia presného dátumu vzniku invalidity sťažovateľky, ktorá vznikla v období od narodenia do dovŕšenia veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka. Pokiaľ invalidita u nezaopatreného dieťaťa nastane do dosiahnutia veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka, je vylúčené, aby neskôr vznikol nárok na invalidný dôchodok takéhoto dieťaťa podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pretože neexistuje možnosť, ako by získalo status poistenca, a to ani dobrovoľne. Na podporu uvedených argumentov poukázal na recentnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), najvyššieho správneho súdu, ako aj uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 235/2025-12 z 29. apríla

2025, v ktorom v skutkovo a právne podobnej veci inej sťažovateľky uviedol, že právne posúdenie jej nároku na invalidný dôchodok a právny záver, že dodatočné zaplatenie poistného na dôchodkové poistenie sťažovateľke nemalo vplyv na jeho určenie, nemožno považovať za arbitrárne.

8. Proti uvedenému rozsudku správneho súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť [§ 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP], namietajúc jeho nedostatočné odôvodnenie, ako aj nesprávne právne posúdenie správnym súdom, keďže jej nárok na invalidný dôchodok mal byť posudzovaný podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

9. Najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú (§ 461 SSP). Uviedol, že spornou otázkou v prejednávanej veci bola otázka dátumu vzniku invalidity a jeho vymedzenia, teda otázka, či a v akom štádiu nezaopatrenosti vznikla u sťažovateľky invalidita, teda či do skončenia povinnej školskej dochádzky (do 16. roku veku), alebo neskôr (t. j. po 16. roku veku). Z uvedeného následne rezultovala otázka vplyvu dodatočného zaplatenia poistného na dôchodkové poistenie na výšku invalidného dôchodku. Dospel k záveru, že krajský súd sa vecou náležite zaoberal, prieskum napadnutého rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne vykonal v súlade so zákonnou úpravou ustanovenou v zákone o sociálnom poistení a dospel k správneému záveru o jeho zákonnosti. Poukázal na to, že ani súd sám nemôže posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ale musí vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, ako aj námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Posudkový lekár sociálneho poistenia v priebehu konania na základe predložených odborných lekárskeho nálezov (vrátane tých, ktoré mu predložila sťažovateľka, pričom z nich jednoznačne vyplynulo, že bola v dlhodobej pedopsychiatrickej starostlivosti, odobratá z rodiny do ústavnej starostlivosti, z čoho rezultovala zmiešaná porucha správania a emócií pri disharmonickom vývoji osobnosti až smerom k zmiešanej poruche osobnosti s histriónskymi prejavmi a emočnou instabilitou) a vlastného vyšetrenia vyhodnotil, že sťažovateľka sa stala invalidnou v čase nezaopatrenosti, pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka. Ako rozhodujúce bolo určené „*zdravotné postihnutie podľa kapitoly V. - duševné choroby a poruchy správania, položka 5 - poruchy osobnosti a poruchy správania, písm. b) ťažké narušenie osobnosti so závažným obmedzením výkonnosti organizmu*“. Posudkový lekár neurčil presný dátum vzniku invalidity. Z podstaty veci však stanovil posledný možný deň, keď k vzniku invalidity mohlo dôjsť (pokiaľ k nemu nedošlo skôr) – teda najneskôr pred dovŕšením veku, v ktorom sa končila povinná školská dochádzka sťažovateľky. Aplikujúc uvedenú optiku, vznik invalidity bol stanovený dostatočne presne a určito, keďže z jeho vyjadrenia vyplýva skutočnosť relevantná pre aplikáciu § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Z pohľadu tohto ustanovenia je totiž bezpredmetné, v ktorý konkrétny deň stanoveného obdobia (obdobia končiaceho dovŕšením uvedeného veku) došlo k vzniku invalidity. Rozhodnou je skutočnosť, že k vzniku invalidity nedošlo po dovŕšení veku, v ktorom sa skončila povinná školská dochádzka sťažovateľky. Ak teda sťažovateľke vznikla invalidita do 16. roku veku, dodatočné zaplatenie poistného na dôchodkové poistenie za obdobie po tomto roku nemá vplyv na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, keďže ide o obdobie po vzniku invalidity; rovnako táto skutočnosť nemá vplyv na výšku invalidného dôchodku priznaného podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, keďže suma tohto invalidného dôchodku

je určená podľa už citovaného § 73 ods. 3 menovaného zákona s tým, že získané obdobie dôchodkového poistenia sa neskúma.

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti s opätovným poukazom na doplatenie poistného na dôchodkové poistenie za obdobie od 1. októbra 2015 do 31. augusta 2017 vytýka najvyššiemu správne súdu, že sa riadne nevysporiadal s jej argumentmi o splnení podmienok nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Z dôvodu nevyriešenia právnej otázky kedy, ku ktorému momentu sťažovateľke vznikla invalidita, resp. či bola Sociálna poisťovňa, ústredie povinná ustáliť presný dátum vzniku invalidity sťažovateľky, a v nadväznosti na to aj otázky posúdenia vplyvu doplatenia poistného na výšku invalidného dôchodku sťažovateľky, ktorý jej bol priznaný podľa 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, považuje napadnutý rozsudok za nezákonný, nedostatočne odôvodnený a arbitrárny, porušujúci jej právo na spravodlivý proces.

III.

Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu

11. Najvyšší správny súd vo vyjadrení, o ktoré ho ústavný súd požiadal podľa § 56 ods. 6 druhej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) č. CS KNSS SR/00297/2026, CZ 01242/2026 z 9. apríla 2026 uviedol, že závery vyplývajúce z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu považuje za vecne správne. Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o splnení podmienok nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poukázal na špecifikum jej prípadu spočívajúce v stanovenej diagnóze, u ktorej neexistuje možnosť preukázania presného, konkrétneho, jediného dňa vzniku invalidity vzhľadom na povahu zdravotného postihnutia. Nestotožnil sa s tvrdeniami sťažovateľky, že sa správny súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, resp. najvyššieho správneho súdu, a v tejto súvislosti opakovane poukázal na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 235/2025-12 z 29. apríla 2025.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 6Ssk/145/2025 z 18. decembra 2025 (bod 9 uznesenia ústavného súdu), ktorý sťažovateľka považuje za nezákonný, nedostatočne odôvodnený a arbitrárny vo vzťahu k výkladu a aplikácii § 70 zákona o sociálnom poistení (bod 10 uznesenia ústavného súdu).

13. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ústavodarca v čl. 39 ústavy poskytol zákonodarcovi pomerne široký priestor na úvahu, aký vecný a osobný rozsah sociálneho systému pri zabezpečení

sociálnych udalostí, do ktorých sa občania dostanú, vytvorí. Ide o sociálny systém s dlhodobými právnymi účinkami presahujúcimi svojimi dôsledkami niekoľko desiatok rokov, ktorého súčasťou je (okrem iných) aj právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu garantované čl. 39 ods. 1 ústavy.

14. Realizácia sociálnych práv jednotlivca na rozdiel od garancie základných ľudských, občianskych a politických práv vyžaduje aktívny prístup štátu (tzv. „status positivus“). Podľa ústavnoprávnej teórie, ktorá vychádza z teórie materiálneho právneho štátu (vyjadruje najmä väzbu na určitý obsah práva), štát v ústave prijíma pozitívny záväzok (resp. poverenie) zaručiť ústavné práva a slobody a zákonodarca je povinný formulovať zákony tak, aby sa zabezpečilo uplatnenie základných práv v zmysle ochrany, nielen pred štátom, ale aj pred jednotlivcami. Účelom a zmyslom tzv. „doktríny pozitívneho záväzku štátu“ ku všetkým základným právam a slobodám zakotveným v ústave je urobiť základné práva dostupné (BRÖSTL, A. Právny status funkcie základných práv a rôzne pohľady na ľudské práva. In: Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie pod názvom „Ľudské práva a právny status na prelome tisícročí“. Bratislava : Veda, vydavateľstvo SAV, 1999.).

15. Sociálne poistenie ako systém založený na poistnom princípe, osobnej participácii premietajúcej sa do zohľadňovania „zásluhovosti“ pri výpočte dôchodkovej dávky, na sociálnej solidarite a na garancii štátu je založený na princípoch, ktoré sa premietajú nielen do výpočtu dôchodkovej dávky, ale aj do systému jej zvyšovania podľa zákona o sociálnom poistení, s cieľom zabezpečiť funkčnosť a stabilitu sociálneho systému (k tomu pozri napr. nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 16/06 z 2. júla 2008, ZNaU 3/2008).

16. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08).

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

17. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 502/2015).

18. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Skutkový stav a práve závery všeobecného sudu sú predmetom kontroly zo strany ústavného sudu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu, ktorý konal ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom správneho súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami orgánov verejnej správy, ktoré mu predchádzali (sťažovateľka ich pripojila k ústavnej sťažnosti).

20. Ústavný súd nespochybňuje, že životná situácia, v ktorej sa sťažovateľka ako maloletá ocitla, bola nesmierne ťažká, čo sa následne prejavilo na jej psychickom stave. V danom prípade však nič nenasvedčuje tomu, že by sťažovateľka v konaní pred najvyšším správnym súdom a správnym súdom, resp. v konaní pred orgánmi verejnej správy nemala možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať také dôkazy, ktoré by sa z hľadiska záverov najvyššieho správneho súdu javili ako právne významné pre zrušenie rozsudku správneho súdu, resp. v konečnom dôsledku pre zvýšenie invalidného dôchodku sťažovateľky, ktorý jej bol priznaný podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

21. Vzhľadom na podstatu námietok sťažovateľky smerujúcich k nezodpovedaniu právnej otázky kedy, ku ktorému momentu sťažovateľke vznikla invalidita, resp. či bola Sociálna poisťovňa, ústredie povinná ustáliť presný dátum vzniku invalidity sťažovateľky, a v nadväznosti na to aj otázky posúdenia vplyvu doplatenia poistného na výšku invalidného dôchodku sťažovateľky, ktorý jej bol priznaný podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku zistil, že najvyšší správny súd postupoval v medziach svojej právomoci,

pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy (Správneho súdneho poriadku a zákona o sociálnom poistení), ktorými by poprel ich účel a význam.

22. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky v koncepcii odboru posudkového lekárstva č. 12472/2007 – OZSO z 5. apríla 2007 definuje, že „Posudkové lekárstvo je interdisciplinárny, integrujúci medicínsky odbor, ktorý na základe komplexného poznania zdravotného stavu osoby a poznatkov o pracovných schopnostiach a možnostiach skúma, interpretuje, hodnotí zdravotný stav posudzovanej osoby v porovnaní so zdravou osobou vo vzťahu k vykonávaniu zárobkovej činnosti alebo konkrétnemu zamestnaniu. Posudzuje spôsobilosť na prácu pri dočasnej pracovnej neschopnosti a percentuálnu mieru poklesu zárobkovej činnosti pri dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave a ťažkom zdravotnom postihnutí, posudzuje poškodenie zdravia z hľadiska znevýhodnenia zdravotne postihnutej osoby oproti zdravej osobe, posudzuje dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav na účely súdneho konania a s využitím poznatkov lekárskeho, biomedicínskeho a práva sociálneho zabezpečenia sa zúčastňuje na ich riešení.“.

23. Posudok posudkového lekára v sociálnej oblasti nenahrádza lekárske posudok o zdravotnej spôsobilosti na prácu pre pracovnoprávne účely. Zamestnanec môže byť uznaný za invalidného, avšak na výkon jeho práce to nemusí mať žiadny vplyv.

24. „Ak má poistenec mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozpätí od 41 % do 70 %, dostáva určené percento z vypočítaného invalidného dôchodku. V prípade žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku vzhľadom na zhoršený zdravotný stav sa mu percento poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť môže zvýšiť. Následne sa mu zvýši aj invalidný dôchodok. Ak mal žiadateľ priznanú invaliditu nad 70 %, čiže mu patrí celý vypočítaný invalidný dôchodok, zvýšenie invalidného dôchodku už nie je možné. Ak by takýto invalidný dôchodca aj požiadal o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu, zostane mu suma celého invalidného dôchodku vo výške, ako bola určená.“ (<https://www.socpoist.sk/socialne-poistenie/dochodkove-poistenie/invalidny-dochodok/dalsie-informacie/suma-dochodku/zvysenie>).

25. Najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku jasne vysvetlil, že v prípadoch, ako je tento, sám nemôže posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ale musí vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, ako aj námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Otázku, či a v akom štádiu nezaopatrenosti vznikla u sťažovateľky invalidita, teda či do skončenia povinnej školskej dochádzky (do 16. roku veku), alebo neskôr (t. j. po 16. roku veku), ako aj otázku vplyvu dodatočného zaplatenia poisťného na dôchodkové poistenie na výšku invalidného dôchodku, zodpovedal spôsobom, ktorému z ústavnoprávneho hľadiska nemožno nič vytknúť. Pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky vychádzal z toho, že pre rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia o priznaní invalidného dôchodku sťažovateľke bol rozhodujúci záver posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta z 2. mája 2018, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u sťažovateľky je 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom invalidnou sa stala v období, v ktorom bola nezaopatreným dieťaťom, pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka (bod 2 uznesenia ústavného súdu), ktorá je podľa § 19 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov desaťročná a trvá do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 16 rokov.

Neuvedenie konkrétneho dátumu vzniku invalidity posudkovým lekárom nemalo vplyv (vzhľadom na diagnózu sťažovateľky) na výšku invalidného dôchodku priznaného sťažovateľke podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

26. Poruchy osobnosti a poruchy správania nevznikajú z jednej príčiny, ale ako výsledok zložitej kombinácie viacerých faktorov, najčastejšie ide o súhrn genetických predispozícií, biologických procesov v mozgu, psychologických záťaží a vplyvov prostredia.

27. Posudkový lekár z podstaty veci stanovil posledný možný deň, keď k vzniku invalidity mohlo dôjsť (pokiaľ k nemu nedošlo skôr) – teda najneskôr pred dovŕšením veku, v ktorom sa končila povinná školská dochádzka sťažovateľky. V tomto kontexte bol vznik invalidity stanovený dostatočne presne a určito, keďže z vyjadrenia posudkového lekára vyplýva skutočnosť relevantná pre aplikáciu § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

28. Na uvedenom závere najvyšší správny súd zotrval aj vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti (bod 11 odôvodnenia tohto uznesenia), v ktorom opätovne poukázal na špecifikum prípadu sťažovateľky spočívajúce v stanovenej diagnóze, u ktorej neexistuje možnosť preukázania presného, konkrétneho, jediného dňa vzniku invalidity vzhľadom na povahu zdravotného postihnutia.

29. Sťažovateľka v čase pred skončením povinnej školskej dochádzky nebola poistencom dôchodkového poistenia, preto jej nemohol byť priznaný invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktorý vyžaduje, aby bola osoba v rozhodujúcom období poistencom.

30. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnutý rozsudok nereflektoval ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky.

31. Ústavný súd nezistil žiaden dôvod, aby sa odklonil od záverov svojho uznesenia č. k. III. ÚS 235/2025-12 z 29. apríla 2025 (z ktorého správny súd vychádzal pri rozhodovaní o správnej žalobe sťažovateľky, bod 7 uznesenia ústavného súdu), v ktorom v skutkovo a právne podobnej veci inej sťažovateľky uviedol, že právne posúdenie jej nároku na invalidný dôchodok a právny záver, že dodatočné zaplatenie poistného na dôchodkové poistenie sťažovateľke nemalo vplyv na jeho určenie, nemožno považovať za arbitrárne.

32. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne v rozhodnutí č. 995 918 4532 0 z 20. mája 2020 jasne uviedol, že dodatočným zaplatením poistného na dôchodkové poistenia podľa § 142 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za obdobie od 1. októbra 2015 do 31. augusta 2017 sťažovateľka získala obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, ktoré jej bude zohľadnené pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok, resp. nároku na predčasný starobný dôchodok a určenie jeho sumy (bod 6 uznesenia ústavného súdu).

33. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi závermi najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

34. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, než dospeje k záveru,

že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú ústavný súd považuje takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutého rozhodnutia. Tak je to aj v tomto prípade, preto ústavnú sťažnosť ako celok odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

35. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu